

บทที่ 5 นโยบายภายในประเทศในคริสต์ศตวรรษที่ 19

สภาพสังคมโดยทั่วไปใน ค.ศ.1815-1822 ซึ่งเป็นปลายรัชสมัยของพระเจ้าจอร์จที่ 3 ไม่เรียบร้อยนัก กล่าวคือ เมื่อสิ้นสงครามระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศสแล้ว การค้าของอังกฤษหยุดชะงักลง การอุตสาหกรรมไม่ก้าวหน้า ทำให้เกิดปัญหาคนว่างงานขึ้นโดยทั่วไป นอกจากนี้ การปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้เกิดเมืองใหญ่ ประชากรเพิ่มขึ้นและเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา คือ ปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย เครื่องบริโภค อุปโภค การคมนาคม การศึกษา การสาธารณสุข ตลอดจนปัญหาคนว่างงาน ประชาชนในเมืองใหญ่ ๆ เหล่านี้ไม่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร คนงานส่วนใหญ่ยากจน ขาดอาหาร สุขภาพไม่ดี เด็ก ๆ ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ และบางครั้งต้องเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมปะปนกับพวกผู้ใหญ่อีกด้วย รัฐบาลให้ความช่วยเหลือพัฒนาสังคมให้ดีขึ้น และต้องใช้จ่ายเงินมาก ทำให้รัฐบาลมีหนี้ถึง 800 ล้านปอนด์ ใน ค.ศ.1815

ในรัชสมัยพระเจ้าจอร์จที่ 4 และพระเจ้าวิลเลียมที่ 4 รัฐบาลได้ปรับปรุงสังคมและเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้น เนื่องจากประชาชนเรียกร้องสิทธิทางการเมืองมากขึ้น และมีปัญหาคนว่างงาน การนัดหยุดงาน เนื่องจากไม่พอใจค่าแรงงาน เป็นต้น ใน ค.ศ.1824 ลอร์ดลิเวอร์พูล เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลยอมให้มีสหภาพแรงงานได้ รัฐบาลยกเลิกกฎหมาย Combination Laws¹ แต่คนงานยังทำการนัดหยุดงานกันเสมอ ส่วนทางด้านการค้าขายนั้น ได้มีการพัฒนาให้ดีขึ้น โดยการออกพระราชบัญญัติการเดินเรือ (The Navigation Laws) ใน ค.ศ.1823 ให้มีการค้าเสรี ลดอัตราภาษีขาเข้า ส่งเสริมการค้าในอาณานิคม ทำให้ประเทศอังกฤษมีความสัมพันธ์ดีกับอาณานิคม และใน ค.ศ.1824-1825 ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงการทำงาน ค่าจ้างแรงงาน และชั่วโมงทำงานให้ยุติธรรมขึ้น

ตามพระราชบัญญัติผ่อนผันพวกแคทอลิก (Catholic Emancipation Act) ซึ่งออกใน ค.ศ.1829 นั้น พวกแคทอลิกได้รับสิทธิเช่นเดียวกับโปรเตสแตนต์ในการลงคะแนนเสียงเลือก

¹ เป็นพระราชบัญญัติห้ามคนงานรวมตัวเรียกร้องค่าแรงงาน ประกาศใช้ใน ค.ศ.1800

ตั้ง ทำให้พวกแคธอลิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากขึ้น และต่อจากนั้นรัฐบาลได้ปรับปรุง
รัฐสภาให้ดีขึ้น¹

ใน ค.ศ.1837-1901 เป็นระยะที่พระนางวิกตอเรียปกครองประเทศ พระนางเป็น
ราชินีองค์สุดท้ายของราชวงศ์แอนโนเวอร์ พระนางเป็นพระราชมารดาของดุก แห่ง เคนท์ (Duke
of Kent) โอรสองค์ที่ 4 ของพระเจ้าจอร์จที่ 3 พระนางรับราชสมบัติต่อจากพระเจ้าวิลเลียมที่ 4²
ซึ่งปกครองประเทศระหว่าง ค.ศ.1830-1837

พระนางวิกตอเรีย ปกครองประเทศเป็นเวลานานถึง 64 ปี เพราะพระองค์เริ่มรับ
ราชสมบัติตั้งแต่มีพระชนมายุ 18 พรรษา พระนางเป็นผู้ที่มีความสามารถมาก ทรงเอาใจใส่ใน
ภารกิจเป็นอย่างดี และในสมัยของพระนาง มีนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่มีความสามารถหลายคน
นอกจากนี้พระสวามีของพระนางคือ เจ้าชายอัลเบิร์ต (Albert) ราชวงศ์แซกส์ โคเบอร์ก (Saxe-
Coburg) แห่งเยอรมัน ได้มีส่วนช่วยให้การปกครองประเทศเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

การปกครองสมัยพระนางวิกตอเรียนี้กินระยะเวลายาวนาน เราอาจแบ่งสมัยการปกครอง
ออกเป็น 3 สมัย คือ สมัยต้นระหว่าง ค.ศ.1830-1850 สมัยกลางระหว่าง ค.ศ.1850-1870
และสมัยปลายระหว่าง ค.ศ.1870-1901 ประชาชนให้ความเคารพในตัวพระมหากษัตริย์ ฐานะ
ของประชาชนแตกต่างกันออกไป มีการแบ่งสังคมเป็นชั้นต่าง ๆ คือ พวกชนชั้นสูง ได้แก่ พวกเจ้า
ของที่ดินซึ่งมั่งคั่ง และมีอิทธิพลทางการเมืองมาก แพทย์ บาทหลวง นักกฎหมาย นายธนาคาร
และพ่อค้าที่มั่งคั่ง ชนชั้นกลาง ได้แก่ ผู้ที่ทำธุรกิจทางการค้า ชนชั้นต่ำ ได้แก่ พวกคนงาน
พวกนี้พยายามปรับปรุงฐานะของตนให้ดีขึ้นโดยการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้มีพวกชน
ชั้นต่ำมาก ได้แก่ พวกคนงานที่ไม่มีฝีมือ กรรมกร ชาวนา คนรับใช้ และคนที่ไม่มีงานทำ คน
เหล่านี้ได้ค่าแรงงานต่ำมาก

ประชาชนยกย่องพวกคนชั้นสูง ซึ่งมีฐานะดีและได้รับการศึกษา จึงมีอิทธิพลทาง
การเมืองมากกว่าชนชั้นกลาง และชั้นต่ำ ซึ่งไม่ได้รับการศึกษานัก ฐานะของผู้หญิงด้อยกว่า
ผู้ชาย และไม่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามปกติผู้หญิงจะอยู่ทำงานใน
บ้าน นอกจากครอบครัวที่ยากจนเท่านั้นที่ผู้หญิงต้องออกไปทำงานนอกบ้าน

1. ดูจากบทที่ 3

2. พระองค์เป็นพระอนุชาของพระเจ้าจอร์จที่ 4 และเป็นโอรสของพระเจ้าจอร์จที่ 3

การปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมในสมัยพระนางวิกตอเรีย

ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้มีผู้เรียกร้องให้มีการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลได้ปฏิบัติตามคำเรียกร้องของประชาชน ยอมให้เสรีภาพแก่พวกแคทอลิกในด้านการเมือง หักเทียมพวกโปรเตสแตนต์ ให้เสรีภาพในด้านการค้า และการเดินเรือ เป็นต้น

ใน ค.ศ.1830-1834 พรรควิกส์ได้เป็นรัฐบาล โดยมี ลอร์ด เกรย์ เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลได้ปรับปรุงความเป็นอยู่ของแรงงานให้ดีขึ้น โดยออกพระราชบัญญัติโรงงาน (Factory Act) ใน ค.ศ.1833 มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบสภาพของการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ห้ามไม่ให้เด็กอายุต่ำกว่า 9 ขวบ ทำงานในโรงงาน และเด็กที่อายุต่ำกว่า 13 ปี ทำงานได้ไม่เกินวันละ 9 ชั่วโมง เด็กทุกคนจะต้องมีเวลาเรียนวันละ 2 ชั่วโมง เด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานได้ไม่เกินวันละ 12 ชั่วโมง เจ้าของโรงงานต้องให้การศึกษาแก่เด็ก ๆ พวกนั้นด้วย รัฐบาลให้เงินช่วยเหลือการศึกษาปีละ 2 แชนปอนด์ สภาพการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมดีขึ้น แต่พวกคนงานยังมีฐานะยากจนอยู่ และใน ค.ศ.1833 นี้ รัฐบาลได้เลิกทาสโดยให้เงิน 20 ล้านปอนด์ เป็นค่าชดเชยจ่ายให้แก่เจ้าของทาส แต่เจ้าของไร่ไม่พอใจมาก

ใน ค.ศ.1834 รัฐบาลได้ออกกฎหมายช่วยเหลือคนจน (Poor Law Act) ฉบับใหม่ โดยมีคณะกรรมการช่วยเหลือคนจน รัฐบาลจ่ายเงินช่วยเหลือคนป่วย คนชรา และเด็ก ให้การประกันสังคม ประกันการเจ็บป่วย และการว่างงานรัฐบาลสงเคราะห์ผู้ที่ไม่มีรายได้โดยการเลี้ยงดูในสถานสงเคราะห์ (Work Houses) ซึ่งมีสภาพไม่ดีนัก

ใน ค.ศ.1835 ลอร์ด เมลเบอรัน ได้เข้าดำรงตำแหน่งแทน ลอร์ด เกรย์ เขาได้ปรับปรุงเศรษฐกิจและสังคมต่อไป และใน ค.ศ.1835 เขาได้ออกพระราชบัญญัติปรับปรุงการบริหารส่วนท้องถิ่น (Municipal Reform Act) โดยให้ผู้ที่เสียภาษีมีสิทธิเลือกตั้งเทศมนตรี ซึ่งอยู่ในตำแหน่งได้ 3 ปี สภาเทศบาลเป็นผู้เลือกตั้งนายกเทศมนตรีให้อยู่ในตำแหน่งได้ 1 ปี จะเห็นได้ว่าคนจนที่ไม่ได้เสียภาษียังไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นอกจากนี้สภาเทศบาลยังได้ปรับปรุงการคมนาคมและให้สวัสดิการด้านต่าง ๆ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และได้ทำการปฏิรูปสาธารณสุขเพื่อให้มีการกินดื่อย่างดี และพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ

ใน ค.ศ.1836 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติ Registration Act ให้มีการจดทะเบียนเกิด แต่งงาน และตาย ค.ศ.1838 ได้ออกพระราชบัญญัติการสาธารณสุข (Public Health Act) มีคณะกรรมการดูแลการสาธารณสุขทั่วประเทศ (Board of Health) เพื่อความเรียบร้อย สะอาด

อุทสาหกรรม

นโยบายภายในประเทศในสมัยนายกรัฐมนตรี พิล (ค.ศ.1841-1846)

ลอร์ด เมลเบอรัน พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีใน ค.ศ.1841 เซอร์ โรเบิร์ต พิล ได้ดำรงตำแหน่งต่อมาจนถึง ค.ศ.1846 เขาสังกัดพรรคอนุรักษนิยม ซึ่งได้รับความเชื่อถือจากรัฐสภามากในเวลานั้น

ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำมาก เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมข้าวสาลี (Corn Laws) ¹ ห้ามไม่ให้มีการค้าเสรีทำให้ประชาชนเดือดร้อนและก่อการจลาจลขึ้นบ่อยครั้ง ดังนั้นเขาจึงปรับปรุงการค้าโดยเพิ่มอัตราภาษีอากรสำหรับสินค้าขาเข้าซึ่งข้าวมาจากต่างประเทศเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน และพยายามส่งสินค้าออกไปขายต่างประเทศให้มากขึ้น ปรับปรุงการธนาคารให้ดีขึ้นเข้าควบคุมการออกธนบัตร และใน ค.ศ.1842 ได้ออกพระราชบัญญัติการทำเหมือง (Mines Act) และพระราชบัญญัติโรงงาน (Factory Act) ใน ค.ศ.1844 ซึ่งได้ปรับปรุงจากพระราชบัญญัติโรงงานฉบับก่อน ให้ผู้หญิงทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมได้ไม่เกินวันละ 12 ชั่วโมง ห้ามเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปีทำงาน และเด็ก ๆ มีสิทธิทำงานในโรงงานได้ไม่เกินวันละ 6 1/2 ชั่วโมง

ใน ค.ศ.1845 ผลผลิตทางการเกษตรได้ผลน้อย ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ (Great Potato Famine) ประชาชนอดอยากทั้งในอังกฤษและในไอร์แลนด์ การที่ฟิลยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมข้าวสาลี ส่งข้าวเข้ามาขายในประเทศ ทำให้สมาชิกคนอื่น ๆ ในรัฐสภาไม่เห็นชอบด้วย เขาไม่ได้รับการสนับสนุนและต้องพ้นจากตำแหน่งไปใน ค.ศ.1846 แต่่นโยบายการค้าเสรีทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าขึ้นนโยบายนี้จึงเป็นที่นิยมกันมากในระยะต่อมา

ประเทศอังกฤษได้ปรับปรุงการคมนาคมให้ดีขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อสะดวกในการขนส่งและการค้าขายทางด้านการเกษตรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นในระหว่าง ค.ศ.1850-1865 มีการปรับปรุงที่ดินให้เป็นประโยชน์นำเครื่องจักรมาใช้ในการเกษตร และมีการเลี้ยงสัตว์ควบไปด้วย

การอุตสาหกรรมเจริญก้าวหน้า มีการอุตสาหกรรมทอผ้า ผลิตผ้าฝ้าย ผ้าขนสัตว์

1. พระราชบัญญัตินี้ออกใช้ใน ค.ศ.1815 ห้ามส่งข้าวจากต่างประเทศเข้ามาขาย แรริชาร์ด คอบเดน (Richard Cobden) และจอห์น ไบรท์ (John Bright) ได้ทำการต่อต้านและได้รับความร่วมมือจากเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม

เหล็ก ถ่านหิน เครื่องเคมีภัณฑ์ต่าง ๆ สินค้าอุตสาหกรรมผลิตได้เพิ่มขึ้น และมีการคมนาคมสะดวกขึ้น ได้มีการปรับปรุง ถนน รถไฟ เรือกลไฟ ประเทศอังกฤษจึงมีโอกาสได้ไปตั้งบริษัทเดินเรือทะเลในต่างประเทศสามารถขยายอาณาเขตทางการค้า มีท่าเรือในเขตต่าง ๆ ทำให้สามารถทำการค้ากับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก เพื่อความเป็นมหาอำนาจ

ทางด้านการศึกษา มีการสร้างมหาวิทยาลัยลอนดอนใน ค.ศ.1835 สร้างโรงเรียนรัฐบาล โดยการให้เงินทุนเป็นประจำปีแก่โรงเรียน และตั้งคณะกรรมการพิจารณาการศึกษาเป็นต้น นอกจากนี้มีความเจริญทางด้านศาสนา วิทยาศาสตร์ วรรณคดี ศิลปินที่มีชื่อเสียงหลายคน การปรับปรุงสังคมและเศรษฐกิจในสมัย แกลดสโตน (ค.ศ.1868-1874)

แกลดสโตนเป็นนายกรัฐมนตรีสังกัดพรรคเสรีนิยมใน ค.ศ.1868 เขามีนโยบายเช่นเดียวกับรัฐบาลชุดก่อน ๆ คือสนับสนุน การค้าเสรี ยกเลิกภาษีขาเข้า ซึ่งทำให้มีเศรษฐกิจดีขึ้น นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้มีการปฏิรูปรัฐสภาเพื่อให้มีประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ขึ้น ใน ค.ศ.1870 แกลดสโตนได้ออกพระราชบัญญัติการศึกษา (Education Act) บังคับให้เด็ก ๆ เข้าโรงเรียนเพื่อให้มีการศึกษาดีขึ้น ให้มีการศึกษาฟรีตามวัด เด็ก ๆ ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมไม่ค่อยมีเวลาจะมาเรียนต้องมาเรียนเฉพาะวันอาทิตย์ (Sunday School) ซึ่งส่วนใหญ่เน้นเรื่องศาสนา รัฐบาลส่งเสริมการศึกษาโดยการให้เงินอุดหนุนวัดในการให้การศึกษา และจัดคณะกรรมการเพื่อการศึกษาในเขตต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้มีโอกาสเข้าเรียนกันมากขึ้นจนถึงกับศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย รัฐบาลจัดการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าเป็นข้าราชการพลเรือนเป็นครั้งแรกเพื่อความเป็นธรรมแก่ข้าราชการ

ค.ศ.1871 แกลดสโตน จัดตั้งคณะกรรมการบริหารส่วนท้องถิ่น (Local Government Board) เพื่อสงเคราะห์คนยากจน นอกจากนี้ยังได้ปฏิรูปการทหาร ปรับปรุงระเบียบการเข้ารับราชการทหารให้รัดกุมขึ้นยกเลิกการลงโทษอันไม่เป็นธรรม การปรับปรุงการทหารทำให้ประเทศอังกฤษมีกองทัพที่เข้มแข็ง และมีอาวุธทันสมัย และในปีเดียวกันนั่นเอง แกลดสโตนได้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยสหภาพแรงงาน (Trade Union Act) ให้สิทธิแก่พวกคนงานในการนัดหยุดงาน และได้ออกพระราชบัญญัติปรับปรุงการแก้ไขกฎหมายอาญา ลงโทษผู้ที่ทำการขัดขวางการเข้าออกในโรงงานเป็นการขัดกับพระราชบัญญัติว่าด้วยสหภาพแรงงาน ทำให้พวกคนงานไม่พอใจและใน ค.ศ.1874 มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคอนุรักษนิยมจึงชนะการเลือกตั้ง และดิสแรลลีเป็นนายกรัฐมนตรี

การปฏิรูปสังคม เศรษฐกิจในสมัย ดิสเรลลี่ (ค.ศ.1874-1880)

ดิสเรลลี่เป็นนายกรัฐมนตรี ใน ค.ศ.1874 เขาได้ปรับปรุงประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ค.ศ.1875 ได้ออกพระราชบัญญัติว่าด้วยการสาธารณสุข (Public Health Act) กำจัดแหล่งเสื่อมโทรม สร้างอาคารสงเคราะห์ให้แก่พวกคนงานที่อยู่ในแหล่งทรุดโทรม ได้เข้ามาอาศัยเป็นการช่วยให้มีสุขภาพดีขึ้น นอกจากนี้ยังได้ออกกฎหมายว่าด้วยการจำหน่ายอาหารและยา ควบคุมการก่อสร้างให้มีการก่อสร้างที่เป็นระเบียบและมีที่ไว้สำหรับพักผ่อนเพื่อสุขภาพ นอกจากนี้เขายังออกพระราชบัญญัติว่าด้วยนายจ้างและลูกจ้าง ยกเลิกความผิดทางอาญาของลูกจ้างในการละเมิดข้อตกลงกับนายจ้าง

ใน ค.ศ.1879 ผลิตผลทางการเกษตรไม่ดี เศรษฐกิจตกต่ำ เกิดโรคระบาด และต้องแข่งขันกับสินค้าต่างประเทศที่เข้ามาตีตลาดการค้าในประเทศอังกฤษ ดิสเรลลี่ ถูกโจมตีในนโยบายเกี่ยวกับการบริหารประเทศของเขา เขาจึงพ้นจากตำแหน่งไปใน ค.ศ.1880 ต่อจากนั้น แกลดสโตน ก็กลับเข้ามาบริหารประเทศ

การปฏิรูปสังคม เศรษฐกิจ ในสมัยซาลิสบิวรี (ค.ศ.1885-1886)

ลอร์ด ซาลิสบิวรี เป็นนายกรัฐมนตรีต่อจากแกลดสโตนใน ค.ศ.1885 เขาไม่สนับสนุนชนชั้นกลางที่เรียกร้องสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง และสิทธิอื่น ๆ ผลงานในด้านปฏิรูปสังคมของ ลอร์ด ซาลิสบิวรี คือ

ใน ค.ศ.1888 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติการปกครองท้องถิ่น (Local Government Act) เพื่อปรับปรุงการบริหารส่วนท้องถิ่นให้ดีขึ้น ให้สวัสดิภาพแก่ประชาชน ทำให้ทางด้านสังคมได้รับการบริการดีขึ้น

ค.ศ.1891 ลอร์ด ซาลิสบิวรี ได้ออกพระราชบัญญัติอาคารสงเคราะห์ (Housing Act) เพื่อให้คนงานมีบ้านเรือนที่ถูกลักษณะและมีอนามัยดี นอกจากนี้ยังได้ออกพระราชบัญญัติการศึกษา (Education Act) ให้เด็ก ๆ ได้ศึกษาฟรีในชั้นประถมศึกษา

ค.ศ.1897 รัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติช่วยเหลือคนงาน (Workmen's Compensation) ให้นายจ้างและเจ้าของโรงงานจ่ายเงินชดเชยให้แก่ลูกจ้างที่พิการ หรือบาดเจ็บในระหว่างทำงานอยู่

ค.ศ.1899 รัฐบาลบริการช่วยเหลือคนชรา จ่ายเงินบำนาญให้แก่คนชราที่ไม่สามารถทำงานเลี้ยงชีพได้อีกต่อไป

ตลอดเวลาอันยาวนานของสมัยพระนางเจ้าวิกตอเรียนั้น ประเทศอังกฤษได้รับความเจริญในหลายด้านดังได้กล่าวมาแล้ว เป็นความก้าวหน้าทั้งภายในและภายนอกประเทศ แต่รัฐบาลต้องใช้จ่ายเงินมากในการปฏิรูปด้านต่าง ๆ รายได้ของรัฐบาลส่วนใหญ่ได้มาจากนโยบายการค้าเสรี แต่ต่อมานโยบายนี้ไม่ได้ทำประโยชน์แก่ประเทศเหมือนเดิม เนื่องจากประเทศต่าง ๆ เช่น สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เยอรมัน ต่างก็ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมแข่งขันกับอังกฤษ และไม่ต้องใช้นโยบายการค้าเสรีเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้ากับประเทศอังกฤษ และพยายามกีดกันไม่ให้สินค้าอังกฤษเข้าไปตีตลาดโดยการตั้งกำแพงภาษีสูง สินค้าออกของอังกฤษถูกเก็บภาษีสูง ทำให้สินค้าอังกฤษขายไม่ออกเหมือนเดิม และฐานะทางเศรษฐกิจก็ตกต่ำลง รัฐบาลอังกฤษแก้ไขโดยตั้งกำแพงภาษีเก็บสินค้าขาเข้าที่ส่งมาจากต่างประเทศในราคาสูงยกเว้นสินค้าที่ส่งมาจากอาณานิคมของอังกฤษ นโยบายยกเลิกการค้าเสรีนั้นนโยบายของนายกรัฐมนตรี แชมเบอร์เลน (Chamberlain) สมาชิกรัฐสภาบางคนไม่เห็นด้วยเขาจึงพ้นจากตำแหน่งไปใน ค.ศ.1903

บทสรุป

ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 นี้ รัฐบาลทุกชุดพยายามปรับปรุงสภาพสังคมเศรษฐกิจของประเทศให้ดีขึ้นเรื่อยมา ปรับปรุงการค้า การเกษตร การอุตสาหกรรม การคมนาคม การศึกษา การสาธารณสุข ปัญหาคนว่างงาน ตลอดจนการปรับปรุงด้านการทหารและการปกครองเพื่อให้ประเทศอังกฤษมีการปกครองเป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ขึ้น

การพัฒนาประเทศได้ทำอย่างจริงจังในสมัยพระนางเจ้าวิกตอเรีย ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีที่สามารถหลายคน เช่น ดิสเรลลี่ แกลดสโตน ซาลิสบิวรี ฟิล เมลเบิร์น เป็นต้น ทางด้านการอุตสาหกรรมได้มีพระราชบัญญัติโรงงาน (Factory Act) ใน ค.ศ.1833 เพื่อควบคุมการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ไม่ให้เด็กหรือสตรีทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมากเกินไป และให้โอกาสแก่เด็ก ๆ ได้ศึกษาเล่าเรียนมากขึ้น โดยรัฐบาลให้เงินอุดหนุนทางการศึกษา นอกจากนี้รัฐบาลยังได้ออกกฎหมายช่วยเหลือคนจน คนป่วย คนชราและเด็ก ให้มีการประกันสังคม ประกันการเจ็บป่วยประกันการว่างงาน และสร้างอาคารสงเคราะห์ให้แก่คนงานได้มีที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะ ตลอดจนเอาใจใส่ในด้านสาธารณสุขให้ประชาชนมีการกินดีอยู่ดี

ทางการปกครองได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงการบริหารส่วนท้องถิ่นแก่ผู้ที่เสียภาษีเท่านั้นที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง

ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะพยายามปรับปรุงสังคมและเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ประชาชนก็ยังยากจน และก่อการจลาจลขึ้นเสมอ แต่ในระยะหลัง ๆ คือระหว่าง ค.ศ.1850-1865 การคมนาคม การเกษตร การอุตสาหกรรม ตลอดจนการศึกษาก้าวหน้าขึ้น รัฐบาลใช้นโยบายการค้าเสรี สนับสนุนให้มีการค้าขายในต่างประเทศได้โดยไม่ต้องเสียภาษี ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น และนโยบายการค้าเสรีก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป แต่ในระยะต่อมา ประเทศต่าง ๆ ได้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรม แข่งขันกับอังกฤษก็ดกกันไม่ให้สินค้าอังกฤษเข้าไปขายในต่างประเทศ โดยตั้งกำแพงภาษี เก็บภาษีสินค้าอังกฤษในราคาสูง ทำให้สินค้าอังกฤษขายไม่ออก เศรษฐกิจตกต่ำรัฐบาลอังกฤษจึงแก้ไขโดยการยกเลิกนโยบายการค้าเสรี และเก็บภาษีขาเข้าในอัตราสูงยกเว้นสินค้าที่มาจากประเทศอาณานิคมของอังกฤษ เพื่อให้สินค้าอังกฤษขายได้ ด้วยวิธีนี้ทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น

ตัวอย่างคำถาม

1. จงกล่าวถึงนโยบายการบริหารภายในประเทศของแกลดสโตนโดยสังเขป
2. การปฏิรูปสังคมและเศรษฐกิจเป็นผลดีและเสียแก่รัฐบาลอย่างไร
3. คนงานในโรงงานอุตสาหกรรมได้รับผลประโยชน์จากการปฏิรูปสังคมและเศรษฐกิจอย่างไรบ้าง
4. นโยบายการค้าเสรีให้ผลอย่างไรแก่ประเทศอังกฤษ
5. นโยบายภายในประเทศในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ให้ผลต่อประเทศอังกฤษอย่างไรบ้าง